

Profesor Mihaela Brînzaru

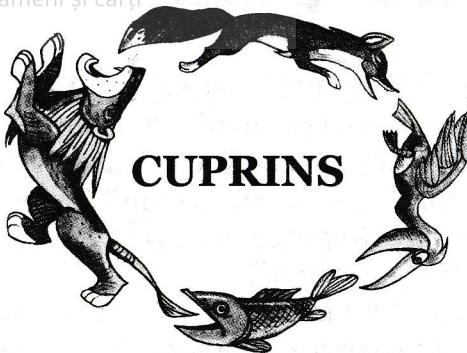
LECTURI ALESE

*Antologie de lecturi suplimentare
pentru învățământul primar
-în conformitate cu programa școlară-*

POSEIDON

ION CREANGĂ

Punguța cu doi bani.....	3
Fata babei și fata moșneagului.....	13
Capra cu trei iezi.....	27

EMIL GÂRLEANU

Cât un fir de neghină.....	46
Când stăpânul nu-i acasă.....	50
Cântărețul.....	54
Fricosul.....	58

PETRE ISPIRESCU

Prâslea cel voinic și merele de aur.....	61
Sarea în bucate.....	83

GEORGE TOPÂRCEANU

Balada unui greier mic.....	97
Câți ca voi.....	99
Acceleratul.....	101

ELENA FARAGO

Gândăcelul.....	104
Cățelușul șchiop.....	107
Puișorul moțat.....	110

OTILIA CAZIMIR

Gospodina.....	112
Puișorul cafeniu.....	113
Fetița alintată.....	114

TUDOR ARGHEZI

Zdrență.....	116
--------------	-----

DEMOSTENE BOTEZ

Miaunica.....	119
---------------	-----

ALEXANDRU BRĂTESCU-VOINEȘTI

Puiul.....	120
------------	-----

Nicușor.....128

BARBU ȘTEFĂNESCU DELA VRANCEA

Bunicul.....	137
Bunica.....	142
Neghiniță.....	148

GEORGE COŞBUC

Iarna pe uliță.....	165
Mama.....	171

CĂLIN GRUIA

Ciuboțelele ogarului.....	174
Izvorul fermecat.....	181

MIHAI EMINESCU

Făt-Frumos din lacrimă.....	188
Somnoroase păsărele.....	220

ION LUCA CARAGIALE

Domnul Goe.....	221
Vizită.....	231

ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF

Bunica.....	239
Doină.....	240
De ziua mea.....	242
Revedere.....	244
Cântec de leagăn.....	245

IOAN SLAVICI

Păcală în satul lui.....	247
--------------------------	-----

NICOLAE LABIȘ

Moartea căprioarei.....	273
Păcălici la școală.....	277

OCTAVIAN GOGA

Crăciunul copiilor.....	279
Toamna.....	280

VASILE ALECSANDRI

Iarna.....	281
Oaspeții primăverii.....	282

ÎNTREBĂRI ȘI TEME.....

Antologie alcătuită de Profesor Mihaela Brînzaru

Tehnoredactare: Mircea Rusenescu

Ilustrații: Cristian Ionuț Ivănescu

Alexandra Stan

Colaj copertă: Mihaela Brînzaru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BRÎNZARU, MIHAELA

Lecturi alese : antologie literară pentru învățământul primar / prof. Mihaela Brînzaru. - București : Editura Poseidon, 2012

ISBN 978-606-93218-7-4

82-93-822=135.1

©Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Poseidon

Ion Creangă

Punguța cu doi bani

Era odată o babă și-un moșneag. Baba avea o găină, și moșneagul un cucoș; găina babei se oua de câte două ori pe fiecare zi, și baba mâncă o mulțime de ouă, iar moșneagului nu-i da nici unul.

Moșneagul într-o zi își pierdu râbdarea și zise:

—Măi babă, mânânci ca în târgul lui Cremene. Ia dă-mi și mie niște ouă, ca să-mi prind poftă măcar.

—Da cum nu! zise baba, care era foarte zgârcită. Dacă ai poftă de ouă, bate și tu cucoșul tău să facă ouă, și-i

mâncă; eu aşa am bătut găina, şi iacătă cum se ouă.

Moşneagul poftios şi hapsân, se ia după gura babei, şi de ciudă prinde cucoşul şi-i dă o bătaie bună, zicând:

—Na! Ori te ouă, ori du-te de la casa mea, ca să nu mai stric mâncarea degeaba.

Cucoşul, cum scăpă din mânile moşneagului, fugi de-acasă şi umbla pe drumuri, bezmetec. Şi cum mergea el pe un drum, numai iaca găseşte o punguţă cu doi bani. Şi cum o găseşte, o şi ia în clonţ şi se întoarnă cu dânsa înapoi spre casa moşneagului. Pe drum întâlneşte o trăsură c-un boier şi cu nişte cucoane. Boierul se uită cu băgare de seamă la cucoş, vede în clonţu-i o punguţă şi zice vezeteului:

—Măi! ia dă-te jos şi vezi ce are cucoşul cela în plisc.

Vezeteul se dă iute jos din capra trăsurii şi c-un feliu de meşteşug, prinde cucoşul şi, luându-i punguţa din clonţ, o dă boierului. Boierul o ia fără păsare, o pune în buzunar şi porneşte cu trăsura înainte. Cucoşul, supărat de asta, nu se lăsă, ci se luă după trăsură, spuind neîncetat:

*Cucurigu! boieri mari,
Daţi punguţa cu doi bani!*

Boierul, înciudat, când ajunse în dreptul unei fântâni, zise vezeteului:

—Măi! ia cucoşul ist obraznic şi-l dă în fântâna ceea.

Vezeteul, iarăşi se dădu jos din capra trăsurii, luă cucoşul şi-l azvârli în fântână.

Cucoşul, văzând această mare primejdie, ce să facă? Începu a înghiţi la apă; şi înghite, şi înghite, până ce

înghiți el toată apa din fântână... Apoi zboară de-acolo afară și iarăși se ia în urma trăsurii, zicând:

*Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!*

Boierul, văzând aceasta, s-a mirat cumplit și a zis:

—Mă! da al dracului cucoș i-aista! Ei las' că ți-oi da eu ție de cheltuială, măi crestatule și pintenatule!

Și cum ajunge acasă, zice unei babe de la bucătărie să ia cucoșul, să-l azvârle într-un cuptior plin cu jăratic și să puie o lespede la gura cuptiorului. Baba, cânoasă la inimă, de cuvânt: face cum i-a zis stăpânu-său. Cucoșul, cum vede și astă mare nedreptate, începe a vârsa la apă: și toarnă el toată apa cea din fântână pe jăratic, până ce stinge focul de tot și se răcorește cuptiorul; ba încă face și-o apăraie prin casă, de s-a îndrăcit de ciudă hârca de la bucătărie. Apoi dă o bleandă lespezi de la gura cuptiorului, ieșe teafăr și de-acolo și fuga la fereastra boierului și începe a trânti cu ciocul în geamuri și a zice:

*Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!*

—Măi, că mi-am găsit beleaua cu dihania asta de cucoș, zise boierul cuprins de mirare. Vezeteu! Ia-l de pe capul meu și-l zvârle în cireada boilor și-a vacilor; poate vrun buhai înfuriet i-a veni de hac: l-a lua în coarne și om scăpa de supărare.

Vezeteul iarăși luă cucoșul și-l zvârli în cireadă! Atunci, bucuria cucoșului! Să-l fi văzut cum înghițea la buhai, la boi, la vaci și la viței; până înghițit el toată cireada, și-a făcut un pântec mare, mare, cât un munte. Apoi iar vine la fereastră, întinde aripile în dreptul soarelui, de întunecă de tot casa boierului, și iarăși începe:

*Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!*

Boierul, când mai vede și astă dândănaie, crăpa de ciudă și nu știa ce să mai facă, doar v-a scăpa de cucoș.

Mai stă boierul cât mai stă pe gânduri, până-i vine iarăși în cap una:

—Am să-l dau în vistieria cu bani; poate v-a înghiți la galbeni, i-a sta vreunul în gât, s-a îneca și om scăpa de dânsul.

Și cum zise, umflă cucoșul de-o aripă și-l zvârli în haznaua cu bani; căci boierul acela, de mult bănet ce avea, nu-i mai știa numărul!...

Atunci cucoșul înghiță cu lăcomie toți banii și lăsă toate lăzile pustii. Apoi iese și de acolo, el știe cum și pe unde, se duce la fereastra boierului și iar începe:

*Cucurigu! boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!*

Acum, după toate cele întâmpilate, boierul, văzând că n-are ce mai face, i-azvârle punguța. Cucoșul o ia de jos cu bucurie, se duce în treaba lui și lăsă pe boier în pace. Atunci toate paserile din ograda boierească, văzând voinicia cucoșului, s-au luat după dânsul, de ți se părea că-i o nuntă și nu altă-ceva; iar boierul, întristat, se uita galis cum se duceau și paserile sale, și zise oftând:

—Ducă-se și cobe și tot, numai bine că am scăpat de belea; căci nici lucru curat n-a fost aici!

Cucoșul însă mergea tanțoș, iar paserile după dânsul, și merge el cât merge, până ce ajunge acasă la moșneag și de pe la poartă începe a cânta: „Cucurigu! cucurigu!“.

Moșneagul, cum aude glasul cucoșului, iese din casă cu bucurie, și când își aruncă ochii spre poartă, ce să vadă? Cucoșul său era ceva de spăriet: elefantul ți se părea purice pe lângă acest cucoș; și-apoi în urma lui veneau cârduri nemurmărate de paseri, care de care mai frumoase, mai cucuiete și mai boghete. Moșneagul, văzând pe

cucoșul său aşa de mare și de greoi și încurajat de-atâta amar de gălățe, i-a deschis poarta. Atunci cucoșul i-a zis:

—Stăpâne, așterne un țol aici, în mijlocul ogrăzii. Moșneagul, iute, ca un prăsnel, așterne țolul. Cucoșul atunci se aşază pe țol, scutură puternic din aripi, și îndată se umple ograda și livada moșneagului, pe lângă paseri, de cirezi de vite; iară pe țol turnă o movilă de galbeni, care străluceau la soare, de-ți luau ochii!

Moșneagul, văzând aceste mari bogății, nu știa ce să facă de bucurie, sărutând mereu cucoșul și desmierdându-l.

Atunci iacă și baba venea nu știu de unde; și când a văzut unele ca aiestea, numa-i sclipeau răutăcioasei ochii în cap și plesnea de ciudă.

—Moșnege – zise ea rușinată – dă-mi și mie niște galbeni!

—Ba pune-ți poftă-n cui, măi babă. Când ți-am cerut ouă, știi ce mi-ai răspuns? Bate acum și tu găina să-ți aducă galbeni, c-așa am bătut eu cucoșul, știi tu din a cui pricină... și iată ce mi-a adus!

Atunci baba se duce în poiată, găbuiește găina, o apucă de coadă și o ia la bătaie, de-ți venea să-i plângi de milă! Biata găină, cum scapă din mâinile babei, fuge pe drumuri și cum mergea pe drum, găsește și ea o mărgică ș-o înghită. Apoi răpede se întoarce acasă la babă, și începe de la

poartă: „Cot, cot, cotcodaaac!“. Baba ieșe cu bucurie înaintea găinii. Găina sare peste poartă, trece iute pe lângă babă și se pune pe cuibariu; și după un ceas de sedere, sare de pe cuibariu cotcodocind. Baba atunci se duce cu fuga să afle ce i-a făcut găina... și când se uită în cuibariu, ce să vadă?

Găina se ouase o mărgică!... Baba, când vede că și-a bătut găina joc de dânsa, o prinde ș-o bate, ș-o bate, până uscă în bătaie! Si aşa baba cea zgârcită și nebună a rămas de tot sâracă, lipită pământului. De-acu a mai mâンca și răbdări prăjite, în loc de ouă, că bine și-a făcut râs de găină, și-a pierdut-o fără să-i fie vinovată cu nimic, sârmana!

Moșneagul însă era foarte bogat. El și-a făcut case mari și grădini fru-

moase, și trăia foarte bine. Pe babă, de milă, a pus-o găinăreasă; iar pe cucoș îl purta în toate părțile după dânsul, cu salbă de aur la gât și încăltat cu ciuboțele galbene și cu pinteni la călcăie, de ți se părea că-i un irod de cei frumoși, iar nu cucoș de făcut cu bors.

Fata Babei și Fata Moșneagului

Era odată un văduvoi bătrân, care avea o fată; el s-a însurat a doua oară și a luat o babă văduvă, care și ea avea o fată.

Fata babei era slută, leneșă, țâfnoasă și rea la inimă; dar pentru că era *fata mamei*, se alinta cum s-alintă cioara-n lat, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă. Dumnezeu o împodobise cu toate darurile cele bune și frumoase. Dar această fată bună era horopsită și de sora cea de scoarță, și de mama cea vitregă. Noroc de la Dumnezeu că era fată robace și răbdătoare, căci altfel ar fi fost vai și amar de pielea ei.

Fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu tăbuiețul